

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu

**REGULAMIN PRAKTYK
PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH
SZKOŁA PONADPODSTAWOWA**

FILOLOGIA ANGIELSKA Z

PEDAGOGIKĄ

Studia I stopnia

1. Ogólne założenia praktyk

Podstawę prawną praktyk zawodowych stanowią:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668);
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. 2019 poz. 1450);
- Zarządzenie Nr 144 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 12 października 2021 w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych;
- Program studiów na kierunku Filologia angielska z pedagogiką realizowany na WPA UAM.

Praktyki zawodowe stanowią integralną część procesu kształcenia na kierunkach nauczycielskich.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019, kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje przygotowanie merytoryczne i przygotowanie pedagogiczne. Przygotowanie pedagogiczne obejmuje przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i przygotowanie dydaktyczne. Przygotowanie dydaktyczne obejmuje podstawy dydaktyki i emisję głosu oraz przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć.

Kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje przygotowanie:

- merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć;
 - psychologiczno-pedagogiczne;
 - dydaktyczne w zakresie podstaw dydaktyki i emisji głosu;
-

- dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć.

W ramach grupy zajęć: przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne obowiązkowa praktyka wynosi **30 godzin** i poprzedzona jest realizacją przedmiotów ogólnych: psychologii i pedagogiki, z uwzględnieniem przygotowania psychologiczno-pedagogicznego do pracy w szkole podstawowej i szkole ponadpodstawowej.

Tabela 1. Grupy zajęć w kształceniu nauczycieli (Rozporządzenie MNISW z dnia 25.07.2019)

Grupa zajęć	Zajęcia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS	
B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	Psychologia	90	10	
	Pedagogika	90		
	Praktyki zawodowe	30		
C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu	Podstawy dydaktyki	60	3	
	Emisja głosu			
D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć	W przypadku przedmiotu nauczanego lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu:		15	
		Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć		150
		Praktyki zawodowe		120

Łącznie praktyki zawodowe na kierunkach studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela odbywają się w wymiarze 150 godzin (profil ogólnoakademicki).

Na kierunkach o profilu praktycznym prowadzonych na WPA UAM w Kaliszu, Studenci realizują ogółem 440 godzin praktyk zawodowych w następujących proporcjach: 140 godzin praktyk psychologiczno-pedagogicznych oraz 300 godzin praktyk dydaktycznych.

2. Cele praktyki i efekty kształcenia

Celem praktyki jest przygotowanie studenta do realizowania zadań zawodowo - dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, wynikających z roli nauczyciela, co oznacza:

- kształtowanie kompetencji dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych;
- gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą, zarządzaniem grupą i diagnozowaniem indywidualnych potrzeb dzieci;
- gromadzenie doświadczeń związanych z pracą dydaktyczną nauczyciela,
- konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki, podstaw dydaktyki i dydaktyki szczegółowej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

Szczegółowe efekty kształcenia praktycznego

Po zakończeniu kształcenia praktycznego absolwent

w zakresie wiedzy zna i rozumie:

- zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;
 - organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;
-

- zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

w zakresie umiejętności potrafi:

- wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
- wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
- wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
- wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
- zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
- analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:

- skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

3. Organizacja praktyk

Studenci Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM odbywają praktykę w wybranych szkołach i placówkach oświatowych, w ramach podpisanego z Uniwersytetem porozumienia.

Każdy student, przed przystąpieniem do praktyki, otrzymuje dwa egzemplarze porozumienia, z których jeden pozostawia w szkole/placówce, w której realizuje praktykę, a drugi oddaje do Biura Obsługi Studenta

3.1. Obowiązki studenta

- Przed przystąpieniem do praktyki student zgłasza się do dyrektora placówki (szkoły), który kieruje studenta do wyznaczonego przez uczelnię nauczyciela. Na początku praktyki student ustala z nauczycielem (opiekunem na terenie placówki) terminy realizacji praktyk.
- W trakcie odbywania praktyki student podlega służbowo dyrektorowi szkoły i nauczycielowi - opiekunowi praktyk.
- Studenta obowiązują ustalone w szkole zasady porządku i dyscypliny pracy, zasady zachowania tajemnicy służbowej oraz ochrony i poufności danych w zakresie ustalonym przez placówkę.
- Student realizuje wszystkie zadania wynikające z programu i regulaminu szczegółowego dla danego kierunku studiów.
- Warunkiem uzyskania zaliczenia praktyki jest zrealizowanie zadań wynikających z regulaminu oraz dostarczenie pełnej dokumentacji praktyki opiekunowi z ramienia uczelni.

3.2. Nauczyciel - opiekun z ramienia Uczelni

Ze strony Uczelni nadzór nad przebiegiem praktyki sprawuje opiekun praktyki powołany przez Dziekana spośród nauczycieli akademickich Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu.

Opiekun nauczyciel akademicki:

- przygotowuje regulamin praktyk, wyznacza zadania realizowane w trakcie praktyki;
 - nadzoruje terminowość wyjścia studentów na poszczególne etapy praktyk;
-

- przed rozpoczęciem praktyki nauczyciel akademicki omawia ze studentami zasady odbywania praktyki, analizując wszystkie zadania wynikające z regulaminu, oraz sposób ich dokumentowania;
- monitoruje przebieg praktyki, utrzymując kontakt ze studentami i nauczycielami w placówkach, w których odbywają się praktyki;
- w razie potrzeby udziela studentom konsultacji merytorycznych dotyczących realizacji zadań zawartych w regulaminie praktyk;
- ustala termin oddania dokumentacji praktyk;
- po dokładnej analizie dokumentów ocenia i zalicza praktykę;
- po zapoznaniu się z dokumentacją praktyki i oceną wystawioną przez nauczycieli ze szkół/ przedszkoli ćwiczeń omawia ze studentami zrealizowaną praktykę.

3.3. Zadania nauczyciela z ramienia szkoły

Nauczyciel – opiekun z ramienia szkoły:

- przyjmuje studenta pod swą opiekę na podstawie pisemnego porozumienia;
 - jest bezpośrednim zwierzchnikiem studenta na terenie szkoły, w której odbywa się praktyka;
 - sprawuje funkcję mentora studenta w jego pierwszych doświadczeniach praktycznej nauki zawodu nauczyciela;
 - ustala ze studentem plan praktyk, uwzględniając zadania wynikające z regulaminu praktyk oraz planu lekcji i pracy szkoły;
 - omawia zakres praw i obowiązków nauczyciela w szkole, zakres odpowiedzialności za ucznia;
-

- umożliwia praktykantowi zapoznanie się z planem dydaktyczno-wychowawczym klasy, zasadami funkcjonowania szkoły, procedurami (w tym dotyczącymi nagłych wypadków i zasad poufności danych osobowych);
 - umożliwia zapoznanie się praktykanta z dokumentacją szkoły (Statut Szkoły, Program Wychowawczo - Profilaktyczny, zasady wewnątrzszkolnego oceniania, przepisy BHP, Program Doradztwa Zawodowego, plan pracy szkoły i plany nauczycieli pracujących w różnych zespołach nauczycielskich, Regulamin Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego, procedury obowiązujące w szkole, raporty z ewaluacji dokumentów szkolnych, itp.);
 - pomaga funkcjonować studentowi w przestrzeni szkoły, wprowadza w grono pedagogiczne, pomaga w kontakcie z nauczycielami oraz innymi pracownikami szkoły (psychologiem, pedagogiem szkolnym, higienistką, itd.);
 - w miarę możliwości wprowadza praktykanta w różne wymiary życia szkoły (dyżury na przerwach, zajęcia pozalekcyjne, imprezy i uroczystości szkolne, udział w konferencjach metodycznych, kontakt z rodzicami uczniów i Samorządem Szkolnym);
 - kieruje obserwacją sytuacji wychowawczych i dydaktycznych (zajęć prowadzonych przez nauczyciela i innych studentów), pomaga w dokumentowaniu zaobserwowanych zjawisk;
 - udziela studentom nieodzownej pomocy merytorycznej w zakresie przygotowania scenariuszy zajęć, opracowania pomocy, prowadzenia zajęć, pisemnie zatwierdza wszystkie scenariusze zajęć (podpis na scenariuszu);
 - omawia ze studentami wszystkie realizowane zajęcia, szczególnie prowadzone przez studenta, dając informację zwrotną o poprawności merytorycznej i metodycznej;
 - dokonuje oceny realizowanych zadań (szczególnie prowadzonych zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych) wystawiając na scenariuszu pisemną ocenę.
-

3.4. Miejsce odbywania praktyk:

szkoły ponadpodstawowe wskazane przez uczelnię lub wybrane przez studenta (weryfikacji placówek dokonuje opiekun praktyk uwzględniając charakter placówki, staż pracy nauczyciela, stopień awansu zawodowego nauczyciela).

4. Struktura praktyki psychologiczno-pedagogicznej

A. Profil ogólnoakademicki

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna na kierunku: EASM oraz EASP, a także Pedagogika odbywa się w wymiarze 30 godzin: **15 godzin praktyk psychologiczno - pedagogicznych w szkole podstawowej** - realizowanych we **wrzeźniu po I roku** studiów w formie praktyki ciągłej oraz **15 godzin praktyk psychologiczno - pedagogicznych w szkole ponadpodstawowej** - realizowanych w **semestrze III** jako praktyka śródroczna.

B. Profil praktyczny

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna na kierunku: Filologia angielska z pedagogiką, Filologia polska oraz INiB odbywa się w wymiarze 140 godzin: **70 godzin praktyk psychologiczno - pedagogicznych w szkole podstawowej realizowanych we wrzeźniu po I roku studiów w formie praktyki ciągłej** oraz **70 godzin praktyk psychologiczno-pedagogicznej w szkole ponadpodstawowej realizowanych w semestrze III** jako praktyka śródroczna.

4.1. Zadania w trakcie odbywania praktyki psychologiczno-pedagogicznej

Celem praktyki psychologiczno-pedagogicznej jest gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą z uczniami, zarządzaniem grupą i

diagnozowaniem indywidualnych potrzeb uczniów oraz konfrontowanie nabywanej na zajęciach psychologii i pedagogiki wiedzy z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu.

Zadania szczegółowe:

1. Poznanie specyfiki pracy w obszarze organizacji pracy szkoły ponadpodstawowej:

- zadania charakterystyczne dla placówki danego typu
- środowisko działania szkoły (struktura organizacyjna oraz zadania i rola poszczególnych podmiotów procesu kształcenia, w tym dyrektora szkoły, pedagoga/psychologa szkolnego, rady pedagogicznej, wychowawczy)
- organizacja pracy szkoły: kultura organizacyjna szkoły (procedury; dokumentacja i obieg dokumentów; rodzaje dokumentów, np.: statut szkoły, plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny)
- bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza nią
- rola i zadania działających w szkole społecznych organów

2. Poznanie specyfiki pracy w obszarze pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole ponadpodstawowej:

- zadania psychologa i pedagoga i ich realizacja
- współpraca pedagoga i psychologa z nauczycielami
- specyfika trudności wychowawczych w szkole ponadpodstawowej

3. Poznanie specyfiki pracy nauczyciela i wychowawcy klasy w szkole ponadpodstawowej:

- obowiązki wychowawcy klasy (warsztat pracy nauczyciela-wychowawcy, dokumentacja pracy z wychowawczej, sprawozdania, analizy wynikowe itp.)
 - praca wychowawcza nauczyciela przedmiotowego
 - realizacja zasad edukacji włączającej w szkole ponadpodstawowej
 - pozalekcyjna oferta szkoły (zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, koła zainteresowań, przerwa, organizacja wycieczek szkolnych i wyjść klasowych).
-

4. Przeprowadzenie wywiadów z dyrektorem szkoły, pedagogiem szkolnym, wychowawcą klasy, nauczycielem w celu zebrania informacji o szkole, uczniach, pracownikach, środowisku, działaniach, trudnościach, itp. i opracowanie materiału badawczego.
5. Czynny udział studentów w życiu szkoły: udział w zajęciach, wycieczkach, imprezach szkolnych, przygotowywanie pomocy dydaktycznych, pomoc nauczycielowi w trakcie prowadzenia zajęć, prowadzenie obserwacji.
6. Udział w obradach rady pedagogicznej/zespołu nauczycielskiego oraz spotkaniu z rodzicami.
7. Przeprowadzenie badania socjometrycznego i jego opracowanie.
8. Analiza sytuacji dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych zaobserwowanych w toku praktyki.

Szczegółowe zadania w trakcie odbywania praktyki w ramach praktyki psychologiczno-pedagogicznej:

PRAKTYKA PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNE 140 godzin	Ogólna liczba godzin	Szczegółowe zadania	Sposób dokumentacji
1. Poznanie specyfiki pracy w obszarze organizacji	8	Zapoznanie ze specyfiką szkoły podstawowej i ponadpodstawowej, poznanie podstawowych dokumentów regulujących pracę instytucji (np. Statut, Program Wychowawczo – Profilaktyczny, Procedury bezpieczeństwa, itp.); poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania placówki, organizacji pracy, pracowników, uczestników	Analiza i opis dokumentacji.

		procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji	
2. Poznanie specyfiki pracy w obszarze pomocy psychologiczno-pedagogicznej	8	Zapoznanie ze specyfiką pracy pedagoga/psychologa szkolnego (zadania, współpraca z wychowawcami, nauczycielami, rodzicami, metody i formy pracy, trudności wychowawcze)	Charakterystyka pracy pedagoga/psychologa szkolnego
3. Poznanie specyfiki pracy nauczyciela i wychowawcy klasy	25	Obserwowanie czynności podejmowanych przez nauczyciela - opiekuna praktyk, prowadzonych przez niego zajęć, sposobów integrowania różnych działań (opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych).	Opis i wyjaśnienie sytuacji trudnych wychowawczo i interwencji nauczyciela.
4. Obserwacja zajęć, uczniów w trakcie lekcji, poza lekcjami, czynności wychowawczo - opiekuńczych nauczyciela		Obserwowanie grupy klasowej oraz nieformalnych grup uczniowskich, pełnionych ról, zachowań i postaw, diagnozowanie pozycji jednostek w grupie; poznawanie sytuacji społecznej i potrzeb wychowanków. Obserwowanie procesów	Charakterystyka społeczności klasy/grupy uczniowskiej z uwzględnieniem zaobserwowanych problemów wychowawczych, społecznych, socjalnych. Charakterystyka komunikacji w grupie i analiza porozumiewania się nauczyciela z

		<p>komunikowania interpersonalnego w grupach, interakcji dorosły – dziecko, interakcji między dziećmi, diagnozowanie dynamiki komunikacji grupowej</p> <p>Obserwowanie aktywności uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; poznawanie zainteresowań i zdolności uczniów.</p>	<p>uczniemi. Badanie socjometryczne. Arkusze obserwacji zajęć</p> <p>Charakterystyka wybranego ucznia.</p>
5. Współdziałanie z nauczycielem opiekunem	8	<p>Współdziałanie z nauczycielem w zadaniach opiekuńczo-wychowawczych. Asystowanie i pomoc nauczycielowi w pełnieniu roli wychowawcy i opiekuna grupy, asystowanie w prowadzeniu zajęć, pomoc w sprawowaniu opieki nad grupą. Współdziałanie z nauczycielem w zakresie planowania zadań, organizacji procesu edukacyjnego, przygotowania zajęć, przygotowania pomocy dydaktycznych, opracowanie scenariuszy przy współpracy z nauczycielem (scenariusz zajęć o charakterze wychowawczo - profilaktycznym)</p>	<p>Opis zadań w dzienniku praktyk.</p> <p>Scenariusz zajęć wychowawczo - profilaktycznych</p>

6. Zebranie informacji o placówce , sposobie jej funkcjonowania, zadaniach pracowników - wywiady	8	Prowadzenie wywiadów, zebranie informacji do charakterystyki szkoły	Całościowy opis placówki
7. Udział w zadaniach statutowych (spotkanie Rady Pedagogicznej, zespołu nauczycielskiego, spotkanie z rodzicami)	5		Zapis w dzienniku, sprawozdanie
8. Pełnienie roli nauczyciela – podjęcie próby prowadzenia fragmentu zajęć	4	Prowadzenie fragmentu zajęć o charakterze wychowawczym, integrującym grupę;	Opracowanie pakietu materiałów do zajęć o charakterze wychowawczym (lekcji wychowawczej, np. na temat: kształtowanie wartości, zdrowy styl życia, zagrożenia w sieci, cyberprzemoc, przemoc, uzależnienia, współpraca w grupie...itd.)
9. Analiza i interpretacja zaobserwowanych sytuacji	4	Konsultacje z opiekunem praktyk, omawianie obserwowanych sytuacji i wspólne poszukiwanie rozwiązań wobec zaistniałych problemów. Analizowanie i interpretowanie zaobserwowanych sytuacji. Ocena własnego funkcjonowania w zadaniach opiekuńczo-wychowawczych. Omawianie z nauczycielem bieżących problemów i	Wnioski zapisane w dzienniku praktyk

		doświadczeń.	
--	--	--------------	--

4.2. Dokumentacja praktyk psychologiczno-pedagogicznych

1. Dziennik praktyk, w którym Student odnotowuje wszystkie aktywności i zadania wymienione w Regulaminie. Dziennik powinien być podpisany przez opiekuna z ramienia szkoły z pieczęcią placówki.

2. Karta zadań Studenta, podpisana przez opiekunów i podstemplowana pieczętkami instytucji.

3. Wypracowane materiały:

- a. Najważniejsze informacje o placówce i obowiązującej dokumentacji; przedstawienie charakterystyki szkoły i wniosków końcowych na podstawie zebranego materiału badawczego - opracowanie wywiadów;
- b. Opis i analiza trudności wychowawczych nauczyciela;
- c. Charakterystyka społeczności klasy z uwzględnieniem zaobserwowanych problemów wychowawczych, społecznych (socjalnych) i klimatu klasy; charakterystyka komunikacji w grupie;
- d. Analiza badań socjometrycznych;
- e. Charakterystyka wybranego ucznia;
- f. Materiały do realizacji zajęć o charakterze wychowawczo - profilaktycznym;
- g. Arkusze obserwacji z zajęć;
- h. Sprawozdanie z udziału w obradach rady pedagogicznej, zespołu nauczycielskiego i/lub spotkaniu z rodzicami;

4. Arkusz autoewaluacyjny

Materiał pomocniczy do pracy własnej:

ARKUSZE WYWIADÓW, w których należy uwzględnić następujące zagadnienia:

- Spotkanie z dyrektorem szkoły** i zebranie informacji na temat: szkoła jako instytucja
- zadania szkoły podstawowej, organizacja i plan pracy; analiza programów

nauczania, problematyka Rad Pedagogicznych; promowanie placówki; charakterystykę bazy placówki; uczniowie szkoły - problemy związane z wypełnianiem obowiązku szkolnego; losy absolwentów szkoły; problemy wychowawcze pojawiające się w szkole; współpraca szkoły z domem rodzinnym; nauczycieli - kwalifikacje i kompetencje nauczycieli; możliwości awansu i doskonalenia zawodowego; ocena pracy nauczyciela oraz zasady sprawowania nadzoru pedagogicznego.

Spotkanie z pedagogiem szkolnym i zebranie informacji na temat: specyfiki pracy, najczęściej spotykanych problemów i sposobów ich rozwiązywania, innowacji metodycznych realizowanych na terenie szkoły.

Spotkanie z wychowawcą klasy i zebranie informacji na temat: zakresu zadań i obowiązków wychowawcy, najczęściej pojawiających się problemów wychowawczych i sposobu ich rozwiązywania, sposobu przeprowadzania wywiadówek i spotkań z rodzicami, sposobu klasyfikowania i promowania uczniów, dokumentowania pracy wychowawczej.

Spotkanie z nauczycielem przedmiotu i zebranie informacji na temat: planowania pracy i jej dokumentowania, stosowanych form, metod pracy dydaktycznej, trudności na płaszczyźnie nauczania, stosowanych rozwiązań twórczych, innowacyjnych, skuteczności i wyników nauczania.

Opiekun praktyk ma prawo, na każdym etapie realizacji praktyki przez studenta, do hospitacji prowadzonych przez niego zajęć (ustalenie terminu, godziny hospitacji - zgodnie z harmonogramem praktyki).

Praktykę zalicza i do systemu USOS wpisuje nauczyciel akademicki – opiekun praktyki.
